

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 31Dz/11/2022
Identifikačné číslo spisu: 9622200124
Dátum vydania rozhodnutia: 6. júla 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: predsedníčka senátu, sudkyňa spravodajkyňa
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:9622200124.1

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu JUDr. Mariána Fečíka a prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD., v disciplinárnej veci proti disciplinárne obvinenému: JUDr. K. N., sudcovi R. I. I. W., pre disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (zákon o sudcoch a prísediacich) v účinnom znení, v konaní o námietke zaujatosti vznesenej disciplinárne obvineným JUDr. K. N. proti členom senátu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 33D/17/2021, takto

r o z h o d o l :

JUDr. Viola Takáčová, PhD., predsedníčka senátu, prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD., sudca, Mgr. Kristína Babiaková, sudca a doc. JUDr. Kamil Baraník, PhD., LL.M., prísediaci sudca Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky nie sú vylúčení podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 4 a § 24 ods. 2 zákona č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárneho súdneho poriadku) z vykonávania úkonov v disciplinárnej veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 33D/17/2021.

O d ô v o d n e n i e

I.

1. Disciplinárne konanie vo veciach sudcov, prokurátorov, súdnych exekútorov a notárov upravuje zákon č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „disciplinárny súdny poriadok“) s účinnosťou od 1. decembra 2021.

2. Ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky podala návrh na začatie disciplinárneho konania proti JUDr. K. N., nar. XX.X.XXXX, bytom I. XX, D., sudcovi R. I. I. W., pretože ako člen senátu 6Tdo R. I.A. I. W. v konaní vedenom na R. I. I. W. pod sp. zn. 6Tdo/2/2019 v uznesení sp. zn. 6Tdo/2/2019 z 26.2.2020 v rozpore s ust. § 362b ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného zákona nerešpektoval právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky obsiahnutý v náleze II. ÚS 382/2018-39 z 15.11.2018, ktorým bolo zrušené uznesenie R. I. I. W. sp. zn. 6Tdo/45/2017 zo

4.4.2018 a to v otázke povinnosti vysporiadať sa s právnym posúdením zisteného skutkového stavu, keď uznesením sp. zn. 6Tdo/2/2019 z 26.2.2020 opätovne odmietol dovolanie, teda pri výkone funkcie sudcu ohrozil dôveru v nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdu v zmysle § 30 ods. 1 zákona o sudcoch a prísediaciach a zároveň porušil ust. § 30 ods. 4 uvedeného zákona, podľa ktorého je sudca povinný vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prietrahov, čím sa dopustil disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a/ zákona o sudcoch a prísediaciach. Navrhovateľka navrhla, aby disciplinárny senát po vykonanom dokazovaní vyniesol rozhodnutie, ktorým uzná JUDr. K. N., sudcu R. I. I. W. za vinného zo spáchania disciplinárneho previnenia podľa ust. § 116 ods. 1 písm. a/ zákona o sudcoch a prísediaciach a uložil mu disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 1 písm. b/ tohto zákona a to zníženie funkčného platu o 10% na obdobie troch mesiacov.

3. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako disciplinárny súd koná v disciplinárnej veci uvedenej v záhlaví. V súlade s § 46 ods. 1 a 4 zákona č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „disciplinárny súdny poriadok“ alebo „DSP“) bol uvedený návrh ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky pridelený senátu 33D.

4. Dňa 10. júna 2022 bola Najvyššiemu správne súdu Slovenskej republiky doručená námietka vznesená disciplinárne obvineným voči členom senátu 33D/17/2021 JUDr. Virole Takáčovej, PhD., predsedníčke senátu, Mgr. Kristíne Babiakovej, sudkyňi a doc. JUDr. Kamilovi Baraníkovi, PhD., LL.M., prísediacemu sudcovi Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky. Dňa 16. júna 2022 disciplinárne obvinený námietku vznesenú voči uvedeným sudcom najvyššieho správneho súdu doplnil v odôvodnení a súčasne vzniesol námietku voči prof. JUDr. PhDr. Petrovi Potáschovi, PhD.

5. Námietku zaujatosti vznesenú voči predsedníčke senátu JUDr. Virole Takáčovej, PhD., disciplinárne obvinený zdôvodnil tak, že predsedníčka senátu podľa presvedčenia disciplinárne obvineného porušila jeho procesné práva, a to takej intenzity, že zakladá objektívny dôvod na konštatovanie jej zaujatosti.

6. Námietku zaujatosti vznesenú voči členom senátu Mgr. Kristíne Babiakovej, sudkyňi a doc. JUDr. Kamilovi Baraníkovi, PhD., LL.M. disciplinárne obvinený zdôvodnil tak, že uvedení členovia senátu kládli na pojednávaní dňa 2.6.2022 otázky porušujúce zásadu prezumpcie nevinny disciplinárne obvineného a to v tom zmysle, že kládli otázky vychádzajúce neriadením sa disciplinárne obvineného právnym názorom uvedeným v inkriminovanom náleze Ústavného súdu SR.

7. Námietku zaujatosti vznesenú voči členovi senátu prof. JUDr. PhDr. Petrovi Potáschovi, PhD., disciplinárne obvinený odôvodnil tak, že zo zvukového záznamu z pojednávania súdu dňa 2.6.2022 vyplýva vyjadrenie uvedeného sudcu, z ktorého zjavne indikuje zaujatosť predmetného sudcu, keďže považoval za nepochybné, že toto vyjadrenie sudcu vykonané na ústnom pojednávaní sa môže týkať len disciplinárne obvineného a sudca v ňom vyjadruje zjavne negatívny postoj na jeho osobu.

8. Členovia senátu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. 33D/17/2021 JUDr. Viola Takáčová, PhD., predsedníčka senátu, prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD., sudca, Mgr. Kristína Babiaková, sudca a doc. JUDr. Kamil Baraník, PhD., LL.M., prísediaci sudca Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, sa k námietke zaujatosti vznesenej disciplinárne obvineným zhodne vyjadrili tak, že nesúhlasia, aby boli vylúčení z pojednávania a rozhodovania v predmetnej veci.

9. JUDr. Viola Takáčová, PhD., predsedníčka disciplinárneho senátu, uviedla, že disciplinárne obvineného JUDr. K. N. pozná niekoľko rokov ako sudcu R. I. I. W., od obdobia kedy bola sudkyňou R. súdu, bližšie osobne ho nepozná, nie je s ním v priateľskom ani v nepriateľskom vzťahu. Ďalej vo vzťahu k vznesenej námietke uviedla, že z obsahu zápisnice a zhodne aj zo zvukového záznamu, ktorý bol vyhotovený s použitím nahrávacieho zariadenia určeného na zaznamenávanie zvuku, je bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že obhajca disciplinárne obvineného, ako aj sám disciplinárne obvinený svoje právo na záverečné reči využili.

10. Prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD., člen disciplinárneho senátu, k vznesenej námietke uviedol, že zo záznamu z predmetného ústneho pojednávania konaného dňa 2.6.2022 zistil, že na tomto ústnom pojednávaní síce odznela veta, na ktorú obhajca odkazuje, avšak vyslovil ju iný člen senátu, nie on, čo je možné verifikovať vlastným prehraním zvukového záznamu z príslušného ústneho pojednávania, a preto mal za to, že materiálne voči jeho osobe námietka zaujatosti vznesená nebola, resp. v podaní obhajcu nie sú žiadne dôvody viažuce sa k jeho osobe, ktoré by boli spôsobilé materiálneho prieskumu v námietkovom konaní.

11. Mgr. Kristína Babiaková, členka disciplinárneho senátu, k vznesenej námietke uviedla, že za účelom rozhodnutia o nastolenej otázke, ako sudkyňa kládla disciplinárne obvinenému otázky, ktoré mali prispieť k objasneniu, či pokyn ústavného súdu bol pre disciplinárne obvineného jasný a zrozumiteľný a aké dôvody odchylenie sa od názoru ústavného súdu disciplinárne obvinený videl. Vylúčila, že by konala v rozpore so zásadou prezumpcie nevinu disciplinárne obvineného, práve naopak veľmi zodpovedne pristúpila a pristupuje k posúdeniu znakov a právnej kvalifikácie možného disciplinárneho previnenia disciplinárne obvineného, ku ktorému mali prispieť aj položené otázky.

12. Doc. JUDr. Kamil Baraník, PhD., LL.M., člen disciplinárneho senátu, k vznesenej námietke uviedol, že si nemyslí, že je prípustné, aby obvinený spochybňoval otázky, ktoré účelovo vytíra z kontextu a ich celkovej nadväznosti preto, aby nimi poukazoval na zaujatosť sudcov. Kladené otázky mali vzájomnú nadväznosť a žiadnou z nich sa obvinenému „do úst nevkladali odpovede“, t.j. nebolo kapiózne či sugestívne. Otázky sudcov priamo reagovali na predošlé ústne stanovisko disciplinárne obvineného, resp. jeho vyjadrenia k ďalším otázkam sudcov a bezprostredne sa týkali disciplinárneho návrhu, o ktorom disciplinárny senát Najvyššieho správneho súdu SR rozhodoval. Sudca musí mať možnosť pýtať sa otázky, ktorými chce ujasniť niektoré aspekty predchádzajúcej výpovede disciplinárne obvineného. Záverom uviedol, že uvedená námietka zaujatosti nebola vôbec vysvetlená a má špekulatívnu povahu. Nie je z nej zrejmé, čo konkrétne je dôvodom pre jeho zaujatosť, nemajúc vedomosť, čo sa voči nemu namieta a vo vzťahu k čomu sa má vyjadriť, preto si nemyslí, že týmto tvrdením bola akokoľvek spochybnená jeho nezávislosť a nestrannosť pri rozhodovaní v tejto veci.

13. Elektronickou podateľňou Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky bolo prejednanie a rozhodnutie o uvedenej vznesenej námietke disciplinárne obvineného pridelené do senátu 31D. Člen tohto senátu Mgr. Michal Novotný v konaní o tejto námietke podaním z 22. júna 2022 oznámil najvyššiemu správne súdu možné dôvody týkajúce sa jeho vylúčenia. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky na základe oznámenia člena senátu Mgr. Michala Novotného uznesením sp. zn. 33Dz/13/2022 z 30 júna 2022 rozhodol tak, že sudca Mgr. Michal Novotný je vylúčený z konania vedeného Najvyšším správnym súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 31Dz/11/2022 podľa § 4, § 24 ods. 2 zákona č. 432/2021 Z. z. disciplinárneho súdneho poriadku a § 31 ods. 1 Trestného poriadku.

II.

14. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v zmysle právnej úpravy ustanovenej v § 24 ods. 2 disciplinárneho súdneho poriadku posúdil námietku vznesenú disciplinárne obvineným voči členom senátu vo veci vedenej na najvyššom správnom súde pod sp. zn. 33D/17/2021 JUDr. Virole Takáčovej, PhD., predsedníčke disciplinárneho senátu a členom disciplinárneho senátu prof. JUDr. PhDr. Petrovi Potáschovi, PhD., sudcovi, Mgr. Kristíne Babiakovej, sudkyňi a doc. JUDr. Kamilovi Baraníkovi, PhD., LL.M., prísediacemu sudcovi.

15. Podľa § 24 ods. 1, 2 disciplinárneho súdneho poriadku ak nastanú okolnosti, ktoré môžu zakladať dôvod zaujatosti predsedu disciplinárneho senátu, sudcov disciplinárneho senátu, prísediacich alebo sudcov senátu, ktorý rozhoduje o odvolaní proti disciplinárnemu rozhodnutiu, môže navrhovateľ, disciplinárne obvinený alebo jeho obhajca namietat ich zaujatosť. Námietku zaujatosti je potrebné uplatniť najneskôr do siedmich dní, odkedy sa dotknutý subjekt o dôvodoch zaujatosti dozvedel; na neskôr oznámenú námietku zaujatosti sa neprihliada.

O námietke zaujatosti a o oznámení predsedu disciplinárneho senátu, sudcu disciplinárneho senátu alebo prísediaceho o ich zaujatosti rozhodne trojčlenný senát najvyššieho správneho súdu určený

náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov schválených ministerstvom spravodlivosti do siedmich dní od predloženia veci.

16. Podľa § 4 disciplinárneho súdneho poriadku ak tento zákon neustanovuje inak a ak to povaha veci nevyklučuje, na disciplinárne konanie sa primerane použijú ustanovenia Trestného poriadku o základných zásadách trestného konania, o spoločnom konaní, o vylúčení súdu a iných osôb, o obhajcovi, o úkonoch trestného konania, o dokazovaní, o rozhodnutiach súdu, o hlavnom pojednávaní, o odvolaní, o dohode o uznaní viny a prijatí trestu, o obnove konania a o trovách trestného konania.

17. Podľa § 31 ods. 1 až 5 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Sudca, prísediaci, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník a súdny tajomník je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, ak bol v prejednávanej veci činný ako prokurátor, policajt, spoločenský zástupca, obhajca, splnomocnenec zúčastnenej osoby alebo poškodeného, zástupca poškodeného alebo spoločný zástupca poškodených.

Dôvodom vylúčenia sudcu alebo senátu nie je skoršie rozhodnutie sudcu alebo senátu o obvinenom, spoluobvinenom alebo o iných obvinených, ktorých trestné činy spolu súvisia.

Z rozhodovania na súde vyššieho stupňa je okrem vylúčenia podľa odseku 2 vylúčený sudca, prísediaci, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník a súdny tajomník, ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní na súde nižšieho stupňa, a naopak. Z rozhodovania o dovolaní je vylúčený ten, kto sa v prejednávanej veci zúčastnil na rozhodovaní ako sudca alebo prísediaci súdu iného stupňa. Z rozhodovania o sťažnosti na nadriadenom orgáne je vylúčený prokurátor, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal alebo dal naň súhlas alebo pokyn.

Námietku zaujatosti je strana povinná vzniesť bez meškania, len čo sa dozvedela o dôvodoch vylúčenia. Úkon, ktorý vykonala vylúčená osoba, nemôže byť podkladom na rozhodnutie v trestnom konaní s výnimkou neodkladného alebo neopakovateľného úkonu.

18. Účelom právnej úpravy ustanovenej v citovaných právnych normách je prispieť k nestrannému prejednaniu veci, k nezáujatému prístupu súdu, k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska uvedenej právnej úpravy je právne významný vzťah sudcu, a to buď: 1. k veci (o vzťah tejto povahy ide napríklad vtedy, keď sudca je účastníkom alebo vedľajším účastníkom konania, keď má osobný záujem na určitom výsledku konania, ale tiež vtedy, keď sudca verejne - napríklad prostredníctvom médií alebo iným spôsobom vyjadril právny názor na vec, ktorý je objektívne spôsobilý ohroziť jeho nestrannosť), 2. k účastníkom konania [o takýto vzťah ide v prípade preukázaného vzťahu sudcu, napr. charakteru rodičovského, manželského, súrodeneckého alebo iného blízkeho rodinného vzťahu alebo relevantného osobného vzťahu (tak pozitívneho alebo negatívneho)], 3. k zástupcom účastníkov konania.

19. Pomer k veci ako okolnosť spochybňujúca nezáujatosť sudcu predpokladá situáciu, keď sudca je právne zainteresovaný na výsledku konania. O pomere k účastníkovi alebo k zástupcovi ako okolnosti vzbudzujúcej pochybnosti o nezáujatosti sudcu možno uvažovať, ak sa zakladá na príbuzenstve, či iných kladných alebo záporných vzťahoch sudcu k účastníkom alebo k ich zástupcom. Zákom predpokladané dôvody podmieňujúce zaujatosť alebo nezáujatosť sudcu na prejednanie a rozhodnutie pridelenej veci musia vyplývať z objektívnych skutočností. Pre vylúčenie sudcu z prejednanie a rozhodnutie veci nepostačujú subjektívne pocity, resp. domnienky účastníka konania, z dôvodu ktorých tvrdí, že má pochybnosti o nezáujatosti sudcu na prejednanie a rozhodnutie veci, (ako aj je nepostačujúci subjektívny názor konajúceho sudcu, že sa cíti byť zaujatý na prejednanie a rozhodnutie mu pridelenej veci).

20. Zaujatosť konkrétneho sudcu v prejednávanej veci musí vyplývať z objektívnych okolností podmieňujúcich jeho vzťah k predmetu konania alebo jeho vzťah k účastníkom tohto konania alebo k

ich zástupcom. Povinnosť preukázať okolnosti odôvodňujúce zaujatosť konajúceho sudcu na prejednaní a rozhodnutí mu pridelenej veci spočíva na tom, kto vzniesol námietku zaujatosti. Na druhej strane k záveru o tom, že sudca je vylúčený, nie je potrebné, aby bolo preukázané, že je zaujatý. Na vylúčenie sudcu postačuje, ak možno mať so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom, pochybnosti o jeho nezaujatosti, dôvodnosť ktorých musí však vyplývať z objektívne preukázateľných skutočností.

21. Neustrannosť treba skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska neustrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad, a z objektívneho hľadiska neustrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkol'vek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska neustrannosti sa neustrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku (Piersach v. Belgicko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 1. októbra 1982). Existencia neustrannosti musí teda byť určená podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania sudcu v danej veci, a tiež podľa objektívneho hľadiska, t.j. zisťovaním, či sudca poskytoval dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť (pozri rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. III. ÚS 16/00). Neustrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Neustrannosť sudcu je zvyčajne definovaná ako „absencia predsudku alebo zaujatosti v konkrétnej veci.“ Za objektívne pritom nemožno považovať to, ako sa neustrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci pristupuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine iura et studio“, teda nezávisle a neustranne. Predpokladom skutočného uplatnenia zásady rovnosti účastníkov v konaní a zaistenia záruk zákonného a spravodlivého rozhodnutia je, aby v konaní konal a rozhodoval sudca nezaujatý, ktorý nie je v žiadnom osobnom vzťahu k účastníkom a k ich zástupcom, a ktorý nie je žiadnym spôsobom zainteresovaný na výsledku konania. V súlade s tým zákon vo vyššie citovanej právnej úprave stanoví ako dôvody vylúčenia sudcu jeho pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom. Zákon zakladá vylúčenie sudcu na existencii určitého dôvodu vymedzeného takými konkrétne označenými a zistenými skutočnosťami, vo svetle ktorých sa javí sudcova nezaujatosť pochybnou. Vylučuje sa tým subjektívny pohľad na vylúčenie sudcu.

22. V tejto súvislosti Najvyšší správny súd Slovenskej republiky upriamuje pozornosť na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. III. ÚS 47/05, v ktorom ústavný súd vyslovil právny záver, že „obsahom práva na neustranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania neustranného súdu, to znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadĺžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci“. Ústavný súd Slovenskej republiky neustrannosť sudcu judikoval aj v ďalších rozhodnutiach (pozri bližšie napr. sp. zn. III. ÚS 71/97, I. ÚS 73/97).

23. I keď Disciplinárny súdny poriadok obdobne Trestný poriadok v citovanej právnej úprave spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [viď. tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva najmä vo veci Delcourt v. Belgicko, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná („justice must not only be done, it must also be seen to be done“)], nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu ako aj prísediaceho predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko neustrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a

hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napr. Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998). Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania vecí môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich k zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranné rozhodovať.

24. Z judikatúry ústavného súdu ako aj z judikatúry najvyššieho súdu vyplýva, že v námietke zaujatosti účastník nemôže ako dôvod použiť okolnosti, ktoré spočívajú v postupe súdu v konaní o prejednaní veci. Postupom sa rozumejú procesné úkony súdu vrátane rozhodnutí, ktoré upravujú vedenie konania. V širšom chápaní môžeme k postupu sudcu priradiť aj jeho rozhodnutie vo veci samej, ktoré je jeho ústavnou povinnosťou, a preto túto okolnosť, že v inej veci meritórne rozhodol v prípade v jeho neprospech zásadne nemožno použiť ako dôvod na námietku zaujatosti. Ide o procesné úkony a rozhodnutia, ktoré upravujú procesné predpisy, ktoré sú ním predvídané a majú upravené svoje účinky na priebeh konania. Iné úkony a rozhodnutia, ktoré sú výsledkom procesnej improvizácie v postupe súdu za splnenia aj ostatných zákonných podmienok nemožno použiť ako dôvody na námietku zaujatosti. Sudcu nemožno vylúčiť nielen pre úkony v prejednávanej veci, ale ani pre úkony v iných právnych veciach vrátane rozhodnutí, ktoré vydal. Pokiaľ vo veci konal a rozhodol vylúčený sudca je to dôvodom na nápravu opravnými prostriedkami zákonom predvídanými.

25. V danej súvislosti najvyšší správny súd dáva do pozornosti, že sudca je predstaviteľ súdnej moci. Právomoc súdu sudca vykonáva na nezávislom a nestrannom súde oddelene od iných štátnych orgánov. Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranné, spravodlivo, bez zbytočných prietáhov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom. Podľa § 30 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v záujme záruky nezávislosti a nestrannosti výkonu sudcovskej funkcie je sudca povinný dbať svojím správaním na to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. V občianskom živote, pri výkone funkcie sudcu, aj po jeho skončení sa sudca musí zdržať všetkého, čo by mohlo narušiť vážnosť a dôstojnosť funkcie sudcu alebo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Z toho vyplýva, že sudca musí byť nielen nestranný, ale sa musí ako nestranný javiť navonok. (§ 2 ods. 1 a 2 zákona o sudcoch). Práve osobitný vzťah sudcu k štátu musí sudcovi umožniť konať a rozhodovať nezávisle a nezaujato vo všetkých veciach, teda aj v disciplinárnych veciach. K tomuto postojú čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky výslovne sudcovi priznáva nezávislosť pri výkone jeho funkcie.

26. Vo svetle uvedeného senát Najvyššieho správneho súdu SR posudzoval okolnosti a skutočnosti tvrdené disciplinárne obvineným v námietke vznesenej voči členom senátu vo veci vedenej na najvyššom správnom súde pod sp. zn. 33D/17/2021 JUDr. Violen Takáčovej, PhD., predsedníčke disciplinárneho senátu a členom disciplinárneho senátu prof. JUDr. PhDr. Petrovi Potáschovi, PhD., sudcovi, Mgr. Kristíne Babiakovej, sudkyňi a doc. JUDr. Kamilovi Baraníkovi, PhD., LL.M., prísediacemu sudcovi. Dospel k záveru, že ním tvrdené skutočnosti a okolnosti v námietke neboli spôsobilé spochybniť nestrannosť alebo zaujatosť namietaných členov senátu vo veci vedenej na najvyššom správnom súde pod sp. zn. 33D/17/2021 v úkonoch v predmetnom disciplinárnom konaní.

27. Vychádzajúc z uvedeného vyššie rozhodnutie o vylúčení sudcu ako aj prísediaceho predstavuje výnimku z ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), a preto možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Zákonodarca v súlade s uvedeným stanoví ako dôvody vylúčenia sudcu vzhľadom k jeho pomeru k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom, pričom vylúčenie sudcu zakladá len na existencii konkrétne označených a zistených skutočností sudcovu nezaujatosť spochybňujúcich. Zaujatosť konkrétneho sudcu v prejednávanej veci musí vyplývať z objektívnych okolností podmieňujúcich jeho vzťah k predmetu konania alebo jeho vzťah k účastníkom tohto konania alebo k ich zástupcom. Povinnosť preukázať okolnosti odôvodňujúce zaujatosť konajúceho sudcu na prejednaní a rozhodnutí mu pridelenej veci spočíva na tom, kto

vzniesol námietku zaujatosti. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať teda nezávisle a nestranné. Na vylúčenie sudcu postačuje, ak možno mať so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom, pochybnosti o jeho nezaujatosti, dôvodnosť ktorých musí však vyplývať z objektívne preukázateľných skutočností.

28. Senát najvyššieho správneho súdu nepovažoval za relevantné skutočnosti spochybňujúce nezaujatosť a nestrannosť členov senátu vo veci vedenej na najvyššom správnom súde pod sp. zn. 33D/17/2021 JUDr. Violy Takáčovej, PhD., prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha, PhD., Mgr. Kristíny Babiakovej a doc. JUDr. Kamila Baraníka, PhD., LL.M., skutočnosti tvrdené disciplinárne obvineným vo vznesenej námietke, ktoré v zásade spočívali v procesných úkonoch označených sudcov na ústnom pojednávaní dňa 2.6.2022, pričom namietaní členovia senátu sa k námietke zaujatosti vznesenej disciplinárne obvineným zhodne vyjadrili tak, že nesúhlasia, aby boli vylúčení z prejednávania a rozhodovania v predmetnej veci. Senát najvyššieho správneho súdu dospel k záveru, že disciplinárne obvineným tvrdené procesné pochybenia namietaných členov senátu vo veci vedenej na najvyššom správnom súde pod sp. zn. 33D/17/2021 neboli spôsobilé spochybniť nezaujatosť a nestrannosť označených členov senátu vo vzťahu k účastníkom konania, resp. ich zástupcom alebo k pomeru veci. Pokiaľ disciplinárne obvinený vo vznesenej námietke tvrdil, že namietaní členovia disciplinárneho senátu sa dopustili v disciplinárnom konaní - na ústnom pojednávaní dňa 2.6.2022, procesných pochybení, smerujúcich proti nemu ako disciplinárne obvinenému, takého charakteru a intenzity, ktoré u neho vyvolali dôvodné pochybnosti o ich nezaujatosti a nestrannosti voči nemu, ide o jeho subjektívne vnímanie, ktoré nepodložil žiadnou relevantnou skutočnosťou, ktorá by bola spôsobilá spochybniť nezaujatosť a nestrannosť označených členov senátu vo vzťahu k disciplinárnemu obvinenému. Disciplinárny senát opäť upriamuje pozornosť na vyššie uvedené v bode 24, a to, „že iné úkony a rozhodnutia, ktoré sú výsledkom procesnej improvizácie v postupe súdu za splnenia aj ostatných zákonných podmienok nemožno použiť ako dôvody na námietku zaujatosti. Sudcu nemožno vylúčiť nielen pre úkony v prejednávanej veci, ale ani pre úkony v iných právnych veciach vrátane rozhodnutí, ktoré vydal. Pokiaľ vo veci konal a rozhodol vylúčený sudca je to dôvodom na nápravu opravnými prostriedkami zákonom predvídanými.“.

29. Vzhľadom k uvedenému Najvyšší správny súd Slovenskej republiky podľa § 4 a § 24 ods. 2 Disciplinárneho súdneho poriadku v spojení s § 32 ods. 1 Trestného poriadku rozhodol tak, že členovia disciplinárneho senátu 33D Najvyššieho správneho súdu SR JUDr. Viola Takáčová, PhD., prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD., Mgr. Kristína Babiaková a doc. JUDr. Kamil Baraník, PhD., LL.M., nie sú vylúčení z vykonávania úkonov v disciplinárnej veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 33D/17/2021.

30. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

